

Kod ucznia	Liczba punktów:	Miejsce:

XXXIV OLIMPIADA TEOLOGII KATOLICKIEJ
Zasady społeczne w nauczaniu Kościoła

ETAP DIECEZJALNY – test dla komisji.

Czas rozwiązania testu to 45 minut. Maksymalna liczba punktów do zdobycia to 51.

W poniższych pytaniach wpisz zwięzłą odpowiedź.

<p>1. Podaj nazwę encykliki papieża Franciszka o braterstwie i przyjaźni społecznej.</p> <p>Odpowiedź: <i>Fratelli tutti</i></p>	2	
<p>2. Papież Franciszek, zwracając uwagę na dramatyczną sytuację biednych, podkreśla wielokrotnie – szczególnie w adhortacji <i>Evangelii gaudium</i> – że Kościół jest wezwany do słuchania... Dokończ to zdanie.</p> <p>Odpowiedź: krzyku ubogich (EG 187, 188, 190, 191, 193). Odpowiedź: krzyku biednych, krzyku uciskanych może być zaliczona.</p>	2	
<p>3. Który papież napisał słowa: <i>Podwójnie biedne są kobiety narażone na sytuacje wykluczenia, złego traktowania i przemocy, ponieważ często mają mniejsze możliwości obrony swoich praw.</i></p> <p>Odpowiedź: Papież Franciszek (FT 23, EG 212).</p>	2	
<p>4. Co według św. Jana Pawła II stanowi szczególny i konieczny sposób wpisywania ludzkiego życia i ludzkiej pracy w Boże perspektywy? Papież zwrócił na to uwagę w swojej homilii wygłoszonej w Gdańsku.</p> <p>Odpowiedź: Niedzielna Eucharystia (Jan Paweł II, <i>Homilia w czasie Mszy Świętej odprawianej dla świata pracy</i>, Gdańsk, 12 czerwca 1987).</p>	2	
<p>5. O jakim zanikającym ustroju, który jest sprzeczny z zasadami współżycia między narodami i stanowi zagrożenie dla pokoju światowego napisał św. Jan XXIII w encyklice <i>Mater et magistra</i>?</p> <p>Odpowiedź: O ustroju kolonialnym (MM 159).</p>	2	
<p>6. Na jakie dwie skrajności, których należy pilnie unikać, zwrócił uwagę papież Pius XI w encyklice <i>Quadragesimo anno</i>?</p> <p>Odpowiedź: Indywidualizm i kolektywizm (QA 46).</p>	2	
<p>7. Jednym z pionierów Katolickiej Nauki Społecznej, a w szczególności upominania się Kościoła o sprawiedliwość społeczną, był żyjący w XIX wieku biskup Moguncji. Wspomniał o nim papież Benedykt XVI w encyklice <i>Deus caritas est</i>. Podaj nazwisko tego biskupa.</p> <p>Odpowiedź: Ketteler (DCE 27).</p>	2	
<p>8. Jaka zasada społeczna została określona następującą definicją?</p> <p><i>Suma warunków życia społecznego, jakie bądź zrzeczeniem, bądź poszczególnym członkom społeczeństwa pozwalają osiągać pełniej i łatwiej własną doskonałość?</i></p> <p>Odpowiedź: Dobro wspólne (KDK 26).</p>	2	

Suma punktów na stronie .....

<p>14. Wskaż właściwą odpowiedź, będącą uzupełnieniem fragmentu z <i>Księgi Tobiasza</i>.</p> <p><i>Z tego, co masz, według twojej zasobności dawaj jałmużnę! Będziesz miał mało - daj mniej, ale nie wzbraniaj się dawać jałmużny nawet z małego! Tak zaskarbisz sobie wielkie dobra na dzień potrzeby, ponieważ jałmużna wybawia od ..... i nie pozwala wejść do ciemności (Tb 4, 8-10).</i></p> <p>a) skąpstwa b) egozimu c) śmierci d) pychy</p> <p>Odpowiedź: c) śmierci (Tb 4,10).</p>	1	
<p>15. Wskaż właściwą odpowiedź, będącą uzupełnieniem fragmentu z <i>Listu św. Pawła do Galatów</i>.</p> <p><i>Jeden drugiego brzemiona noście i tak wypełniajcie prawo ..... (Ga 6,2).</i></p> <p>a) Mojżeszowe b) Chrystusowe c) Boże d) miłości</p> <p>Odpowiedź: b) Chrystusowe (Ga 6,2).</p>	1	

Uzupełnij poniższe cytaty wpisując brakujące słowa.

<p>16. Uzupełnij fragment z encykliki <i>Laudato si</i> papieża Franciszka wpisując brakujące słowo.</p> <p><i>Zasada podporządkowania własności ..... powszechnemu przeznaczeniu dóbr jest zatem uniwersalnym prawem jej użytkowania, jest „złotą regułą” zachowań społecznych oraz «pierwszą zasadą całego porządku społeczno-etycznego».</i></p> <p>Odpowiedź: prywatnej (LS 93).</p>	1	
<p>17. Uzupełnij fragment z encykliki <i>Laudato si</i> papieża Franciszka wpisując brakujące słowo.</p> <p><i>Dobro wspólne zakłada poszanowanie osoby ludzkiej jako takiej, z jej podstawowymi i niezbywalnymi prawami ukierunkowanymi na jej ..... rozwój.</i></p> <p>Odpowiedź: integralny (LS 157).</p>	1	

<p>18. Uzupełnij fragment z encykliki <i>Fratelli tutti</i> papieża Franciszka wpisując brakujące słowo.</p> <p><i>W takich chwilach, kiedy wszystko zdaje się zanikać i tracić swoją spójność, dobrze jest odwołać się do ....., która wynika ze świadomości, że jesteśmy odpowiedzialni za słabość innych, dążąc do wspólnego przeznaczenia. Solidarność wyraża się w sposób konkretny poprzez służbę, która może przybierać wiele różnych form przejmowania odpowiedzialności za innych.</i></p> <p>Odpowiedź: solidności (FT 115).</p>	1	
<p>19. Uzupełnij fragment z encykliki Jana Pawła II <i>Veritatis splendor</i>.</p> <p><i>Jeśli istnieje prawo do poszukiwania prawdy na własnej drodze, to bardziej podstawowy w stosunku do niego jest ciężący na każdym człowieku poważny obowiązek moralny szukania prawdy i trwania przy niej, gdy się ją odnajdzie. To miał na myśli kard....., wybitny obrońca praw sumienia, gdy głosił z naciskiem, że „sumienie ma swoje prawa ponieważ ma obowiązki”.</i></p> <p>Odpowiedź: J. H. Newman (VS 34). Przyznajemy punkt za podanie samego nazwiska.</p>	1	
<p>20. Uzupełnij tekst z encykliki <i>Rerum novarum</i> Leona XIII wstawiając trzy właściwe słowa.</p> <p><i>Wreszcie w sumieniu obowiązani są bogaci wystrzegać się, by nie robili uszczerbku w mieniu proletariuszy zarówno ....., jak ....., a to tym więcej, że robotnicy mniej są zdolni do samoobrony, a ich mienie im szczuplejsze, tym świętszym być powinno.</i></p> <p>Odpowiedź: gwałtem, podstępem, lichwą (RN 17). Za każdą poprawną odpowiedź należy przyznać jeden punkt. Kolejność odpowiedzi musi być zachowana.</p>	3	
<p>21. Uzupełnij fragment z dokumentu biskupa Jana Chrapka: <i>Ślad najwyższego dobra. List na temat dobra wspólnego</i> trzema właściwymi słowami.</p> <p><i>Jednym z najbardziej powszechnych przykładów redukcyjnej wizji dobra wspólnego jest ....., który postrzega dobro wspólne jako rodzaj mniej lub bardziej trwałej umowy społecznej, opartej już to na opinii większości, już to na woli grupy lub jednostki. Pewnym przeciwieństwem (...) są wizje o charakterze ..... bądź .....</i></p> <p><i>W tych pierwszych wyłącznym autorem jakości życia jest jednostka, już to wybrana rasa. Te drugie zaś pokładają nadmierną nadzieję w ustaleniach formalnych lekceważąc sferę norm, zasad i konkretnych zobowiązań moralnych (...).</i></p> <p>Odpowiedź: kontraktualizm, naturalistycznym, idealistycznym (J. Chrapek, <i>Ślad najwyższego dobra. List na temat dobra wspólnego</i>, nr 25-26, s. 66). Za każdą poprawną odpowiedź należy przyznać jeden punkt. Kolejność odpowiedzi musi być zachowana.</p>	3	
<p>22. Uzupełnij fragment z <i>Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym</i> trzema właściwymi słowami.</p> <p><i>Także w życiu gospodarczo - społecznym trzeba uszanować i podnosić godność osoby ludzkiej, pełne jej powołanie i dobro całego społeczeństwa. Człowiek bowiem jest ....., ...i ..... całego życia gospodarczo- społecznego.</i></p> <p>Odpowiedź: twórcą (zasadą), ośrodkiem (podmiotem), celem (KDK 63). Za każdą poprawną odpowiedź należy przyznać jeden punkt. Kolejność odpowiedzi musi być zachowana.</p>	3	

Wybierz prawidłową odpowiedź.

<p>23. Tertulian (+220), odpierając zarzuty o aspołecznych postawach chrześcijan, stwierdził, że są bardziej uspołecznieni niż poganie, skoro żyją w rzeczywistej wspólnocie. Wskaż zdanie, jakim Tertulian opisał chrześcijan.</p> <p>a) Oni naprawdę posiadają wszystkie chrześcijańskie cnoty b) Patrzcie jak oni się miłują c) Żyją wszystkimi zaleceniami Kościoła d) Znają Ewangelię i żyją jej zaleceniami e) Przestrzegają zalecenia dekalogu</p> <p>Odpowiedź: b) Patrzcie, jak oni się miłują (Wesoły W., <i>Pojęcie „dobra wspólnego” w średniowieczu i we współczesnym nauczaniu Kościoła</i>, „Nurt SVD” 44/1(127), s. 267).</p>	1	
<p>24. Który średniowieczny święty zdefiniował społeczność jako <i>zjednoczenie ludzi dla wspólnego działania</i>.</p> <p>a) Św. Augustyn b) Św. Tomasz z Akwinu c) Św. Bonawentura d) Św. Franciszek z Asyżu</p> <p>Odpowiedź: b) św. Tomasz z Akwinu (Wesoły W., <i>Pojęcie „dobra wspólnego” w średniowieczu i we współczesnym nauczaniu Kościoła</i>, „Nurt SVD” 44/1(127), s. 268).</p>	1	
<p>25. Wskaż zasadę życia społecznego, której dotyczy poniższy opis.</p> <p><i>Zasada [...] również określająca wzajemne stosunki społeczne między społecznością a osobą i między społecznościami większymi i mniejszymi, strzeże autonomii jednostek i mniejszych grup społecznych m.in. przez niesienie im pomocy w takim zakresie, w jakim jej potrzebują.</i></p> <p>a) Zasada dobra wspólnego b) Zasada godności osoby ludzkiej c) Zasada subsydiarności d) Zasada partycypacji</p> <p>Odpowiedź: c) Zasada subsydiarności (Fel S., <i>Katolicka Nauka Społeczna</i>, w: <i>Filozofia społeczna</i>, cz 1. <i>Preambuła metodologiczna i historyczna</i>, red. Janeczek S., Starościc A., Lublin 2022, s. 258).</p>	1	
<p>26. Ojcowie Soboru Watykańskiego II, ukazując szczególną godność osoby ludzkiej i jej podobieństwo do Boga, stwierdzili, że <i>człowiek będąc jedynym na ziemi stworzeniem, którego Bóg chciał dla niego samego, nie może odnaleźć się w pełni inaczej jak tylko poprzez...</i> Dokończ zdanie wybierając właściwą odpowiedź.</p> <p>a) szczerą modlitwę b) bezinteresowny dar z siebie samego c) troskę o dobro wspólne d) wierność przykazaniom dekalogu</p> <p>Odpowiedź: b) bezinteresowny dar z siebie samego (KDK 24).</p>	1	

<p>27. Do czego odnosi się, zawarte w <i>Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym</i>, stwierdzenie: <i>jest to sztuka trudna i zarazem wielce szlachetna</i>?</p> <p>a) do działalności politycznej b) do działalności charytatywnej c) do wychowania młodego pokolenia d) do działalności mediów, w szczególności do pracy dziennikarzy</p> <p>Odpowiedź: a) do działalności politycznej (KDK 75).</p>	1	
<p>28. Kiedy, według św. Jana XXIII, zarządzenia wydawane przez sprawujących władzę <i>pozbawione są wszelkiej mocy obowiązującej</i>?</p> <p>a) Kiedy władza narusza zasady praworządności b) Kiedy władza nie ma demokratycznej legitymizacji c) Kiedy nie jest zachowany rozdział władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej d) Kiedy władza nie uznaje praw człowieka albo je gwałci</p> <p>Odpowiedź: d) kiedy władza nie uznaje praw człowieka albo je gwałci (PT 61).</p>	1	
<p>29. Św. Jan Paweł II, w encyklice <i>Veritatis splendor</i>, zwrócił uwagę, że <i>niezwykle doniosłe znaczenie dla życia ludzi na płaszczyźnie społeczno-ekonomicznej i społeczno-politycznej ma nierozzerwalny związek wolności z ...</i> . Dokończ zdanie wybierając właściwą odpowiedź.</p> <p>a) miłością b) prawdą c) sprawiedliwością d) godnością osoby ludzkiej</p> <p>Odpowiedź: b) prawdą (VS 99).</p>	1	
<p>30. Z czego, według św. Jana Pawła II, wyrasta <i>nowoczesny totalitaryzm</i>?</p> <p>a) Z negacji transcendentnej godności osoby ludzkiej b) Z negacji uniwersalnych zasad dekalogu c) Z negacji praw mniejszości d) Z negacji powszechnych praw człowieka</p> <p>Odpowiedź: a) Z negacji transcendentnej godności osoby ludzkiej (VS 61).</p>	1	
<p>31. Jaki charakter ma prawo własności prywatnej?</p> <p>a) naturalny i ograniczony b) naturalny i absolutny c) umowny i ograniczony d) umowny i absolutny</p> <p>Odpowiedź: a) naturalny i ograniczony (CA 30).</p>	1	

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz PRAWDA lub FAŁSZ.

<p>32. Tradycja chrześcijańska nigdy nie uznała prawa do własności prywatnej za absolutne i nienaruszalne i podkreślała społeczną funkcję wszelkiej formy własności prywatnej.</p> <p>Odpowiedź: PRAWDA (FT 120).</p>	1	
<p>33. Zasada wspólnego używania dóbr stworzonych przez wszystkich jest pierwszą zasadą całego porządku społeczno-etycznego i jest to prawo naturalne, pierwotne i pierwszorzędne.</p> <p>Odpowiedź: PRAWDA (FT 120).</p>	1	
<p>34. Człowiek jako osoba, posiada prawa pochodzące z prawa stanowionego, ludzka zbiorowość stanowiąca to prawo, może je modyfikować, zawieszać i ograniczać, pod warunkiem, że robi to zgodnie z regułami demokratycznymi i prawnymi.</p> <p>Odpowiedź: FAŁSZ (Fel S., <i>Katolicka Nauka Społeczna</i>, w: <i>Filozofia społeczna</i>, cz 1. Preambuła <i>metodologiczna i historyczna</i>, red. Janeczek S., Starościc A., Lublin 2022, s. 252).</p>	1	
<p>35. Nauczanie i upowszechnianie nauki społecznej nie wchodzi w zakres misji ewangelizacyjnej Kościoła, lecz stanowi jej uzupełnienie na polu społecznym.</p> <p>Odpowiedź: FAŁSZ (CA 5).</p>	1	

Suma punktów na stronie .....